

Lillestrøm kommune

Deres ref.: Friluftsråd 23/17511

28. september 2023

Brev angående Friluftsråd i Lillestrøm kommune

Vi viser til brev om ønske om innspill til etableringen av et friluftsråd i Lillestrøm kommune. FNF Oslo og Akershus kjenner til flere lignende lokale sammenslutninger av natur- og friluftslivsorganisasjoner, og ønsker med dette brevet å dele våre erfaringer med Lillestrøm kommune.

God lokal organisering er nødvendig for å oppnå lokalt engasjement

Lokale sammenslutninger av natur- og friluftslivsinteressene kan være et hensiktsmessig tiltak for å få til lokalt engasjement om natur og friluftsliv.

I løpet av de siste årene har FNF Oslo og Akershus blitt oppmerksom på en økende interesse og behov for lokale sammenslutninger for natur- og friluftslivsinteressene. Det er vanskelig for lokale, frivillige organisasjoner å følge med på arealsakene i kommunene da de ofte hovedsakelig jobber med aktivitet eller tilrettelegging lokalt. Forskning sier det samme, eksempelvis rapporten om kommunal og regional planlegging for etablering av turveier og turstier i nærmiljøet, der det alle landets kommuner oppfordres til å etablere lokale sammenslutninger¹.

Gode grunner for samlende organisering

Det finnes flere gode grunner for å opprette lokale sammenslutninger av natur- og friluftslivsorganisasjoner:

- Ofte ønsker kommunen og politikerne at natur- og friluftslivsorganisasjoner kan bli sterkere og bedre samkjørte slik at de kan fremme større og bedre krav ovenfor kommunen. En lokal sammenslutning av natur- og friluftslivsorganisasjoner kan bidra til dette.
- Sammenslutningen kan være et rådgivende organ for kommunen
 - Gi råd og veiledning om finansiering til natur- og friluftslivsorganisasjonene.
 - Kunnskapsbredde - samlingen av ulike organisasjoner gir en god bredde på lokalkunnskap/fakta.

¹ [Studie av kommunal og fylkeskommunal planlegging for nærtur. Om kommunal og regional planlegging for etablering av turveier og turstier i nærmiljøet](#), NMBU, 2018

- Det er ofte en skjev fordeling i forholdet idrett/friluftsliv og hvem som får mest gjennomslag ovenfor myndigheter. En lokal sammenslutning av natur- og friluftslivsorganisasjoner kan være med på å jevne ut dette.
- Det er en samarbeidsarena og gir et potensiale for flere samarbeidsprosjekter - mer synlighet og derav flere og inspirerte deltagere. For eksempel for å skape mer å bedre friluftaktiviteter.

Typen av organisering

Det er flere mulige måter å samle natur- og friluftinteressene i en kommune. Det finnes veldig mange ulike former for sammenslutninger/fora/råd, og det er opprettet flere slike de siste årene. I Oslo og Viken finnes det mange ulike typer – med mange ulike navn:

- Bærum Natur- og Friluftsråd
- Drammen Friluftforum
- Forum for natur og friluftsliv (FNF) FNF Nesodden
- Friluftslivets samarbeidsutvalg (FSU), eksisterer i mange av Oslos bydeler
- Frogn Friluftforum
- Friluftforum Nordre Follo
- FRINI (Friluftsliv Nittedal)
- LA 21 Forum i Ski
- Nes friluftsråd
- Rælingen Friluftsråd

Valg av navn på sammenslutningen har vist seg å være noe utfordrende. Da Frogn skulle opprette sitt friluftforum, ønsket organisasjonene å kalle seg Frogn FNF eller Frogn Friluftsråd. Dette var ikke ønskelig fra FNF nasjonalt (bruk av navnet Forum for natur og friluftsliv, forkortet FNF) eller fra Friluftsrådernes Landsforbund (bruk av navnet friluftsråd) fordi det kan virke forvirrende om hva som er hva. Det er derfor en rekke navn på lignende konstellasjoner, og vi opplever at dette virker forvirrende for utenforstående organisasjoner og myndigheter. I tillegg foreslås mange typer råd relatert til friluftsliv eller frivillighet, for eksempel frivillighetsråd eller aktivitetsråd.

Se vedlegg 1 for kontakinformasjon til hver av de lokale sammenslutningene nevnt over.

Mulige utfordringer

Basert på våre erfaringer i Oslo og Viken bør kommunen være obs på muligheten for følgende utfordringer:

- **Lite bistand fra kommunen reduserer effektiv bruk av sammenslutningen.** Bærum natur- og friluftsråd sendte i august 2022 et brev om sine erfaringer til Asker kommune, etter forespørsel fra dem. Bærum natur- og friluftsråd fungerte så lenge kommunen sørget for å bruke dem, og også støttet sammenslutningen økonomisk. Det er vanskelig å fungere som en organisatorisk overbygning hvis all kapasitet og alle ressurser ligger i organisasjonene som skal koordineres. Se vedlegg 2 for brevet i sin helhet.

- **Personer som er med i rådet må representere sine respektive organisasjoner.** Dette har i noen tilfeller skidd ut, og enkelte medlemmer snakker på vegne av seg selv uten å høre med egen organisasjon.
- **Rådet kan forsvinne eller falle sammen ved bortfall av en leder/ildsjel/initiativtaker.** Det er viktig å sikre kontinuitet.
- **Valg av navn,** se over.

Tips til organisering og oppgaver for en lokal sammenslutning

Organiseringen av en lokal sammenslutning bør gjøres enkel og effektiv, det det meste av tiden går med til det som er hensikten, nemlig arbeidet for å bidra til gode løsninger for natur- og friluftslivsinteressene i en tid med mange utfordringer, både lokalt, regionalt og nasjonalt.

Etablere hva sammenslutningen skal være og hvilke typer organisasjoner som bør være med

Vi anbefaler et råd som skal ivareta både friluftsliv, natur og arealbruk, ikke bare aktivitet. Vi synes derfor at følgende tekst fra kommunens nettside er dekkende:

«Friluftsrådet skal bestå av organisasjoner som jobber innenfor følgende områder; friluftsliv, naturvern, arealbruk og fysisk aktivitet knyttet til marka, vann og grøntområdene i byggesonen.»

Videre kan det være lurt å legge til ord som inkluderer flere tema i teksten angående rådets oppgaver (forslag i oransje):

*«Rådets oppgave vil være todelt. Det ene er å gi råd til kommunen i **natur- og friluftslivsaker**, som kan bidra til at kommunen tar beslutninger til **naturens og friluftslivsaktivitetenes beste**. Det andre er at rådet skal være et samarbeidsorgan for **natur- og friluftslivsorganisasjonene i kommunen.**»*

Kommunen bør sikre at organisasjoner som dekker alle ønskede temaer er med.

Bruk av den lokale sammenslutningen

Under er flere forslag til hva en lokal sammenslutning bør få innsyn i og kan brukes til:

- Rådet bør varsles og få informasjon om alle saker som berører natur- og friluftslivsinteressene (f.eks. kommuneplanen og relevante kommunedelplaner, handlingsplaner og tiltaksplaner).
- Rådet må få mulighet til å komme tidlig inn i saker, aller helst før de kommer på høring.
- Rådet kan brukes til å komme med innspill til budsjettene for natur og friluftsliv, og vise at faste tilskudd til organisasjonene kan gi store verdier.
- Rådet kan informere om hvilke praktiske løsninger det er behov for, for å sikre friluftslivsaktivitet og ivaretagelse av natur.

Kommunen bør sikre en fast møteplass og praktisk koordinering

Kommunen bør sikre en fast møteplass og praktisk koordinering slik at det er kontinuitet i den lokale sammenslutningen. Det er viktig rådet må være uavhengig, men ha med god kontakt med kommunen.

- Det bør utpekes en person i kommunen som har ansvar for koordinering og oppfølging av rådet (f.eks. kalle inn til møtene, sørge for agenda o.l.).
- Kommunen bør stille med lokaler til møter.
- Det bør vurderes å støtte sammenslutningen økonomisk.
- Det bør vurderes å utarbeide en samarbeidsavtale mellom organisasjonene i rådet, og mellom organisasjonene og kommunen.

Vennlig hilsen

Forum for Natur og Friluftsliv Oslo og Akershus

Arne Bardalen
Styreleder
FNF Oslo og Akershus

Maria Rundhaugen Tesaker
Koordinator
FNF Oslo og Akershus

Lokale FNF i Akershus og andre sammenslutninger

Navn	Nettside	Kontakt
Bærum natur- og friluftsråd <i>Opprettet januar 2008</i>	https://bnfr.forening247.no/	Rigmor Arnkværn 917 72 145 arnkver@gmail.com
Drammen Friluftsråd	https://www.facebook.com/profile.php?id=100065029590124&sk=about	32 25 51 40 post@drammenfriluftsrad.no
FNF Nesodden <i>Opprettet mai 2016</i>		Stein Turtumøygard 926 48 180 stein.turtumoygard@nibio.no
Friluftslivets Samarbeidsutvalg (FSU)	http://www.osloogomlandfriluftsrad.no/arrangementer/gjennomforte-arrangementer/fsu	Johan Hval Oslo og Omland Friluftsråd 462 99 664 johan.oof@friluftsrad.no
Frogn Friluftsråd	https://frogn.foreningsportal.no/forening?frogn-friluftsrad&id=347070	Øystein Giertsen 462 86 047 oysteingiertsen@gmail.com
Friluftsråd Nordre Follo		Marianne Johansen Myrbraaten 901 70 883 Marianne.Johansen.Myrbraaten@mattilsynet.no

FRINI (Friluftsliv Nittedal)		Martin Veastad 900 44 431 veastadm@gmail.com
LA-21 Forumet i Ski	https://www.facebook.com/groups/239760109192/?locale=nb_NO	Inge Utstumo iuti@online.no
Nes Friluftsråd		Gerd Husås 476 47 462 gerd.husas@gjensidige.no
Rælingen Friluftsråd	https://www.facebook.com/ralingenfriluftsrad/?locale=nb_NO	Ivar Tansem ingetans@online.no

ASKER KOMMUNE

v/ Christine Ønvik Amundsen

Bekkestua 11.08.22

ETABLERING AV ASKER NATUR OG FRILUFTSRÅD

Det vises til epost mottatt 27. juni vedrørende Bærum Natur og Friluftsråds erfaringer som «felles talerør for friluftslivet». Dere uttrykker håp om at vi i BNF kan være interesserte i å hjelpe dere videre på reisen. Noen presentasjon anser vi imidlertid ikke for å være nødvendig, da vår aktivitet og erfaring som overbygning og koordinator for organisasjonene, som har natur- og miljøvern og friluftsliv som sitt formål, kan sammenfattes ganske kort.

Det fungerer ikke.

Undertegnede har diskutert hvorfor med de mest aktive foreningene; Naturvernforbundet i Bærum og Bærum Elveforum, og konklusjonen er at BNF ikke er tildelt nødvendige ressurser fra kommunen til å kunne tjene som sekretariat og koordinator for disse foreningene. Kommunens holdning er at det gis økonomisk støtte til prosjekter, men ikke til drift. BNF faller derfor utenfor tilskuddsordningen.

En slik organisasjonen (BNF), bør for at en felles organisasjon skal fungere, ha kapasitet til å holde kontakt med medlemsorganisasjonene sine og utarbeide felles holdninger, synspunkter og innspill. BNF er ikke finansiert på en måte som gjør dette mulig pt.

Når BNF ikke fungerer som tiltenkt går kontakten direkte mellom foreningene og kommunen, vilket synes å fungere greit. Men den opprinnelige «kongstanken» var altså å etablere et råd lik Idrettsrådet og Kulturrådet. Men dagens praksis er altså - at når Bærum kommune ønsker å bruke de frivillige organisasjonene til å få utført oppgaver, går de direkte til dem.

Vår kontakt i kommunen påpeker, når dette tas opp, at den har for få ressurser på vårt område. De mangler medarbeidere som har natur, miljø og friluftsliv som sitt eneste arbeidsfelt.

Det er derfor viktig at denne kompetansen tilbakeføres kommunene i form av egen natur- og miljøavdeling.

Et annet forhold, som ville ha tjent samarbeidet mellom BNF og foreningene er at styrer i slike overordnede råd skal ha sine medlemmer fra de aktive foreningene innenfor sine arbeidsområder. Slik det er i dag sliter BNF (og sikkert andre) med å tiltrekke seg engasjerte personer til styre- og valgkomité.

For **Bærum Natur og Friluftsråd**

Ulf Kristiansen leder (sign)